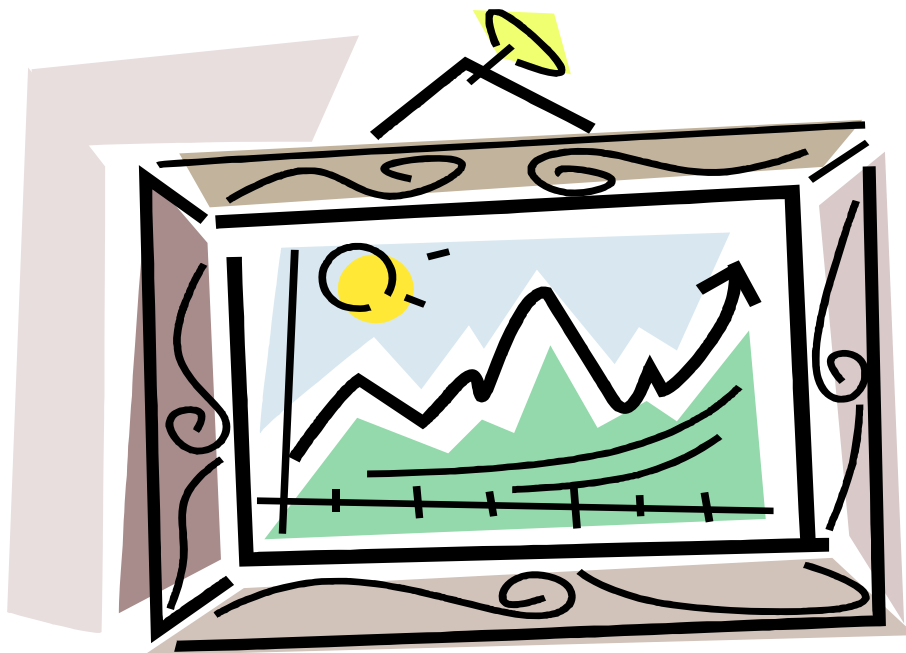

 Trollhättans Stad	Dokumentbeteckning SERVICESTRATEGI	Dnr KS2009/661
Antaget av/Ansvarig Kommunstyrelsen 2011-02-16	Handläggare/Förvaltning Göran Carlsson Kommunstyrelsens förvaltning	Datum 2011-02-16

SERVICESTRATEGI FÖR LANDSBYGD OCH SMÅTÄTORTER

Antagen av kommunstyrelsen 2011-02-16

 Trollhättans Stad	Dokumentbeteckning SERVICESTRATEGI	Dnr KS2009/661
Antaget av/Ansvarig Kommunstyrelsen 2011-02-16	Handläggare/Förvaltning Göran Carlsson Kommunstyrelsens förvaltning	Datum 2011-02-16

Syfte Strategi för att stärka landsbygden och småtätorterna i Trollhättans kommun
Gäller för Trollhättans Stads förvaltningar och bolag
Referensdokument Regionalt serviceprogram för Västra Götalands län
Ansvar och genomförande Berörda nämnder och styrelser
Uppföljning Fyra år efter kommunstyrelsens antagande

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

DEL I. BESKRIVNING AV UPPDRAGET	3
Del II. STRATEGI	3
DEL III. ETAPPER I ARBETET	6
DEL IV. BAKGRUNDSFAKTA OCH STATISTIK	7
DEL V. DAGENS SAMVERKANSFORMER I TROLLHÄTTAN OCH EXEMPEL FRÅN ANDRA DELAR AV LANDET	13
DEL VI, ANDRA AKTUELLA PROJEKT FÖR ATT UTVECKLA LANDSBYGDEN OCH SMÅTÄTORTERNA	14
DEL VII, GENOMFÖRANDE, UPPFÖLJNING OCH FORTSATT ARBETE	16

 Trollhättans Stad	Dokumentbeteckning SERVICESTRATEGI	Dnr KS2009/661
Antaget av/Ansvarig Kommunstyrelsen 2011-02-16	Handläggare/Förvaltning Göran Carlsson Kommunstyrelsens förvaltning	Datum 2011-02-16

DEL I

BESKRIVNING AV UPPDRAGET

Uppdraget, syfte och bakgrund

Kommunstyrelsen har 2006-06-21 gett Kommunstyrelsens förvaltning i uppdrag att i samråd med omsorgsförvaltningen ta fram en servicestrategi för Trollhättans kommun. Syftet formuleras enligt följande: Strategin skall visa hur kommersiell och offentlig service kan samverka för en god service i hela kommunen, och stärka småtätorterna, landsbygden och stadsdelarna, som en del i målet om 70 000 inv.

Serviceutbudet har minskat i kommunens småtätorter och landsbygd. Risken finns för att den negativa utvecklingen fortsätter om befolkningsunderlaget fortsätter att minska. Detta skapar en ond cirkel: sämre utbud (t ex affären läggs ned) ger sämre attraktion för den berörda delen av kommunen, färre vill bosätta sig där, befolkningen minskar, underlaget för skolan sviktar etc. Hur motverkar vi detta och vänder cirkeln? Servicestrategin skall tjäna som en policy för hur staden, i samverkan med boende och aktiva i småtätorter och landsbygd, skall arbeta med dessa frågor.

Staten har genom berörda myndigheter uppmanat kommunerna att formulera målmedvetna strategier för hur tillgängligheten till service ska utvecklas i kommunen. Ledningsgruppen för planeringsfrågor har varit ledningsgrupp för arbetet. Under senare år har dessa frågor aktualiserats i olika sammanhang, såsom i länsstyrelsens regionala landsbygdsprogram med Leader-projekten som en beståndsdel, samt Västra Götalandsregionens regionala serviceprogram. Mer om detta finns i rapportens del VI nedan.

En rapport med föreslagen strategi har behandlats i kommunstyrelsen för att därefter skickas på samråd till föreningar och aktörer på landsbygden och i småtätorterna. Efter förändringar som resultat av samrådet och interna diskussioner har denna Servicestrategi antagits av kommunstyrelsen.

DEL II

STRATEGI

Inledning

Med strategi avses ett långsiktigt övergripande tillvägagångssätt. Av detta följer att föreslagna rekommendationer har en allmän karaktär och inte innebär specifika projekt eller satsningar. Sådana åtgärder kräver särskilda beslut, ofta med politiska och ekonomiska avvägningar och samverkan med externa aktörer såsom styrelsen för Leader Göta Älv, regionen, länsstyrelsen och enskilda företag eller föreningar. Ett syfte med strategin är däremot att bilda en gemensam grund och ett stöd, såväl i vardagsarbetet som när specifika projekt och satsningar är aktuella där Trollhättans Stad är en part.

 Trollhättans Stad	Dokumentbeteckning SERVICESTRATEGI	Dnr KS2009/661
Antaget av/Ansvarig Kommunstyrelsen 2011-02-16	Handläggare/Förvaltning Göran Carlsson Kommunstyrelsens förvaltning	Datum 2011-02-16

Strategin visar hur en positiv attityd till samverkan för att stärka landsbygden och småtätorterna bör komma till uttryck genom arbetssätt, riktlinjer och målsättningar hos Trollhättans Stads företrädare. Den föreslår även olika forum som bör finnas för att underlätta arbetet.

Följande förslag till strategi grundar sig huvudsakligen på vad som diskuterades på de möten som genomförts med representanter för föreningar och aktörer. Förslagen och synpunkterna tog ofta sin utgångspunkt i ett konkret exempel, men kunde göras mer allmängiltiga och ingå i en föreslagen strategi. En del hade från början en övergripande karaktär. Många av förslagen innebär i sig själva samverkan mellan staden och de boende, andra avses gynna sådan samverkan.

Strategi

Lyhördhet och samverkan

- Staden skall vara lyhörd för lokala idéer för att lösa problem med serviceutbudet.
- Stadens verksamheter skall vid handläggning samverka för att försöka stärka kommunens landsbygd och småtätorter. Rutiner skall finnas som medför att synpunkter från landsbygdsområdena och småtätorterna snabbt sprids till närmast berörda handläggare.
- Trollhättans stad skall bedriva arbetet med landsbygdsfrågor i samverkan med de aktörer som arbetar med motsvarande frågor på regional och nationell nivå. En aktiv dialog skall föras mellan staden och andra myndigheter och organisationer för att finna vägar att bevara och utveckla servicen och för att underlätta start och utveckling av verksamheter.
- Erbjudande om frivilligt arbete från föreningar skall bemötas positivt. Vid avtal om samarbete med lokala aktörer skall god servicekvalitet tillgodoses.
- Samverkan mellan skola och lokalt näringsliv bör utvecklas där så är möjligt.
- I sin samverkan med föreningar skall staden eftersträva att föreningarna inbördes samarbetar. Staden deltar gärna vid möten om samarbete mellan föreningarna om så önskas.

Dialog och kontaktnät

- I två av kommunens landsbygdsområden finns föreningsråd. Även i övriga landsbygdsdelar bör föreningarna bilda föreningsråd eller dylikt. Då underlättas dialogen mellan Trollhättans Stad och respektive bygds aktörer, förutsatt att rådets uppbyggnad är enkel och tydlig avseende uppgifter, sammansättning m m. Staden deltar gärna vid rådets möten om så önskas.
- Trollhättans Stad har idag forum för dialog och information med näringslivet i småtätorterna och på landsbygden. Detta arbete bör utvecklas vidare.

 Trollhättans Stad	Dokumentbeteckning SERVICESTRATEGI	Dnr KS2009/661
Antaget av/Ansvarig Kommunstyrelsen 2011-02-16	Handläggare/Förvaltning Göran Carlsson Kommunstyrelsens förvaltning	Datum 2011-02-16

Strategiskt utbud

- Bostäder, förskola/skola och affär och infrastruktur skall ses som det mest strategiska serviceutbudet i ett landsbygdsområde/småtätort. I övrigt skall eftersträvas i första hand att dagens utbud bevaras.
- I vissa områden av kommunen där avståndet till Trollhättans tätort är förhållandevis stort har de boende idag möjlighet till kommunal basservice i angränsande kommun. De skall även fortsättningsvis kunna ha detta.
- Lägenheter på varje ort (hyra och ev bostadsrätt) bör finnas åt både yngre och äldre.
- Staden ser positivt på att metoder och former för samordnade servicelösningar utvecklas. Att bredda basen för verksamheten i t ex en lanthandel kan vara viktigt för dess överlevnad på sikt. De boendes tillgänglighet till olika serviceutbud utökas samtidigt.
- Trollhättans Stad söker idag utforma upphandlingsunderlagen för att underlätta för lokala leverantörer och butiker. Detta arbete ska fortsätta och utvecklas.
- Inköp för brukares behov, t ex hemtjänsttagare, skall i första hand ske i närmaste lokala butik. Detta tillämpas redan idag av Trollhättans Stad

Kommunal planering

- I den kommunala översiktsplaneringen skall varje landsbygdsområde och småtätort behandlas med målsättningen att tillvarata förutsättningarna för en livskraftig framtid.

Lokaler

- Det ska vara enkelt att få information om vilka möjligheter som finns att hyra eller låna lokaler, såväl kommunala som icke-kommunala, i landsbygd och småtätorter. Staden skall se över sina rutiner så att detta blir möjligt. Staden skall även ställa sig positiv till att dess egna lokaler blir använda genom uthyrning eller utlåning.

Information

- Staden skall vara behjälplig med att söka och förmedla information till lokala företag om förutsättningar, stöd och krav kring start av ny eller kompletterande verksamhet och utveckling av befintlig verksamhet. Delvis kan detta göras inom ramen för Projektet Leader Göta älv.
- Staden skall, om så önskas, söka lämpliga former för att samverka med föreningarna avseende information om och marknadsföring av respektive områden/bygder

 Trollhättans Stad	Dokumentbeteckning SERVICESTRATEGI	Dnr KS2009/661
Antaget av/Ansvarig Kommunstyrelsen 2011-02-16	Handläggare/Förvaltning Göran Carlsson Kommunstyrelsens förvaltning	Datum 2011-02-16

DEL III ETAPPER I ARBETET

Ettapp I

Enligt utredningsdirektiven skulle första etappen i arbetet innefatta följande :

- Sammanställning av befintlig service
- Redovisning av motsvarande tidigare satsningar från Staden
- Definition av grundservice för orterna
- Beskrivning av möjliga former av samverkan och effekter av samverkan

En arbetsgrupp bildades, bestående av:

Eva Hansson, Omsorgsförvaltningen

Marie Levin, Utbildningsförvaltningen

Peter Jacobsson, Kultur- och fritidsförvaltningen

Göran Carlsson, Kommunstyrelsens Förvaltning, sammankallande.

Eva Hansson utgick senare ur arbetsgruppen då hon slutat sin tjänst i Trollhättans Stad. Ingen ersättare för henne utsågs, istället har arbetet stämts av med omsorgschefen.

Gruppens sammansättning är en följd av direktiven till servicestrategin med betoning på de mjuka verksamheterna omsorg, skola, kultur/fritid. Under arbetets gång har givetvis kontakter tagits med de andra verksamheter som berörs av synpunkter eller förslag som kommit fram vid dialogen med lokala föreningar och andra aktörer.

En avgränsning gjordes av de geografiska områden som arbetet ska innefatta, samt en statistisk bearbetning av utvecklingen i berörda områden från mitten av 1990-talet avseende befolkning, sysselsättning och serviceutbud. De åtgärder som Staden gjort och gör på olika sätt i samverkan med aktörer på orterna förtecknades, liksom exempel på åtgärder och satsningar som gjorts i andra delar av landet för att bevara eller utveckla service.

Ambitionen fanns att ange en målsättning för vilken basservice som borde finnas i berörda orter/områden. Efter diskussioner om detta med bl a dåvarande Glesbygdsverket framkom att någon sådan målformulering inte var känd på riksnivå eller regionalt/lokalt. En orsak har varit svårigheten på grund av varje ords unika förutsättningar. En av riktlinjerna som redovisas ibland strategiformuleringarna i slutet av denna rapport, den första under rubriken "Kommunal planering", innebär dock ett försök till en sådan formulering.

Ettapp nummer 1 redovisades för ledningsgruppen för planeringsfrågor i januari 2007.

 Trollhättans Stad	Dokumentbeteckning SERVICESTRATEGI	Dnr KS2009/661
Antaget av/Ansvarig Kommunstyrelsen 2011-02-16	Handläggare/Förvaltning Göran Carlsson Kommunstyrelsens förvaltning	Datum 2011-02-16

Etapp 2

Andra etappen skulle enligt direktiven innebära möten med lokala föreningar och sammanställande av strategi. Fyra möten med lokala föreningar hölls, tre möten med lokala lanthandlare samt ytterligare kontakter med aktörer på området såsom Föreningen för landsbygdshandelns Främjande (FLF) .

Mötena med lokala föreningar hölls, i Upphärad och Sjuntorp hösten 2007 samt i Velanda och Åsaka vintern 2008. Mötet i Åsaka innefattade även områdena Norra Björke och Lagmansered. Främsta syftet med mötena var att få fram idéer om hur Trollhättans Stad, och andra offentliga aktörer, kan samverka för att stärka småtätorterna och landsbygden.

Givetvis framkom förslag och synpunkter av olika karaktär. De synpunkter och förslag som, enligt minnesanteckningarna, rörde sig om konkreta problem eller omständigheter, såsom förbättring av speciella vägavsnitt eller grönområden, belysning i vissa områden etc vidarebefordrades till närmast ansvariga inom Trollhättans Stad eller annat ansvarigt organ. Det är viktigt med forum som ger invånarna tillfälle att framföra sådana synpunkter och det är viktigt att de förmedlas till de som berörs av dem. Dessa synpunkter berörs inte vidare i denna rapport. Synpunkter och förslag av mer övergripande karaktär utgjorde grund för de strategiformuleringar som framgår av sista stycket i denna rapport.

På grundval av synpunkter och förslag som framkommit under etapp 2 har ett förslag till strategiformuleringar skrivits fram, vilka redovisas i detta dokument.

Etapp 2 har redovisats och diskuterats ett antal gånger i ledningsgruppen för planeringsfrågor i juni 2008 och i maj, augusti och oktober 2009.

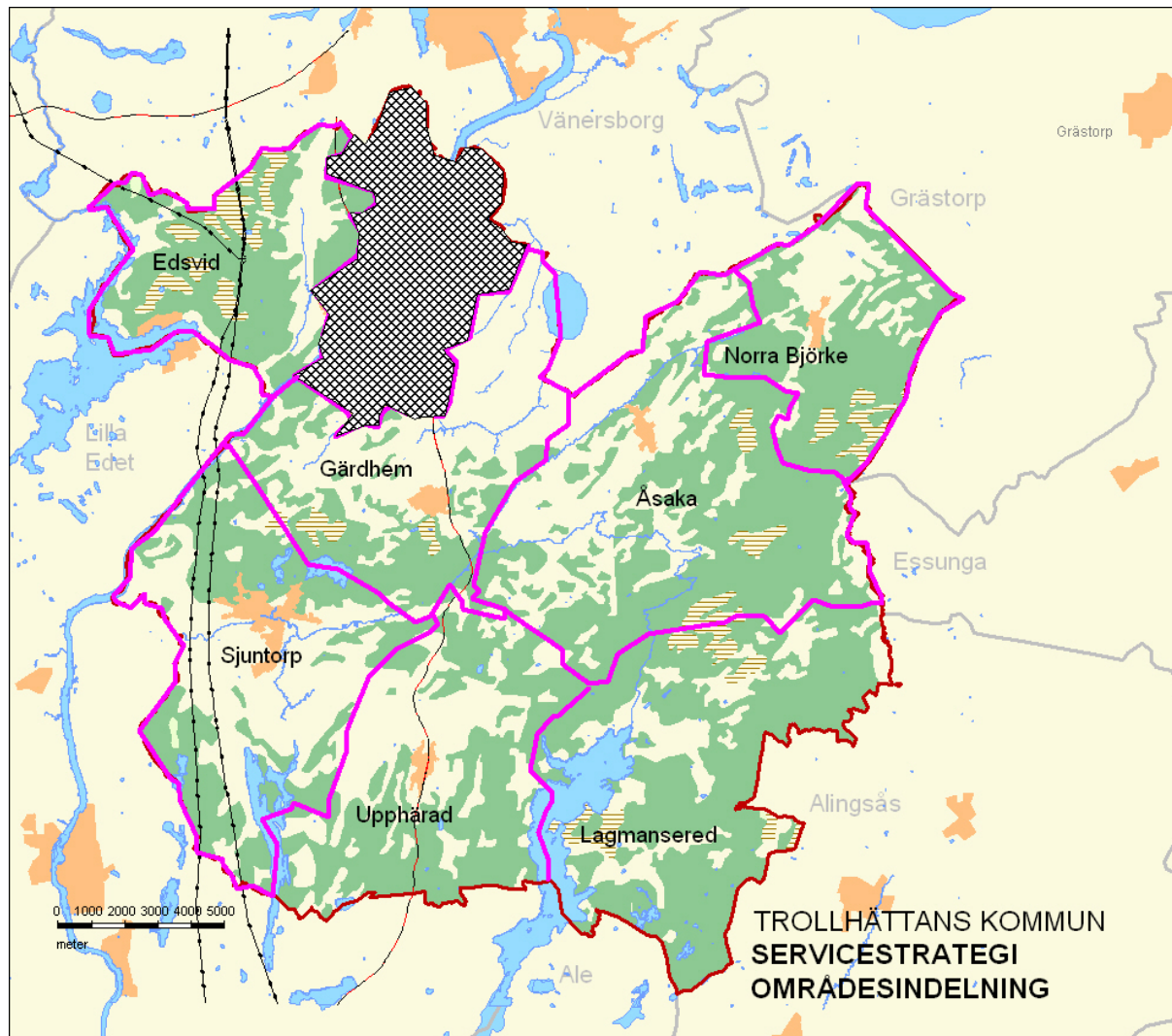
DEL IV

BAKGRUNDSFAKTA OCH STATISTIK

Områdets avgränsning

Servicestrategin omfattar Trollhättans kommuns landsbygd och småtätorter, d v s alla områden utanför Trollhättans tätort. I denna rapport innefattas småtätorterna i begreppet landsbygd när inget annat anges. Kartan på nästa sida visar servicestrategins områdesindelning. Det rutmönstrade området är Trollhättans tätort. I ursprungsdirektiven ingick även de yttre stadsdelarna i uppdraget, men dessa har senare tagits bort i samråd med ledningsgruppen då förutsättningarna där är så skilda mot landsbygden.

 Trollhättans Stad	Dokumentbeteckning SERVICESTRATEGI	Dnr KS2009/661
Antaget av/Ansvarig Kommunstyrelsen 2011-02-16	Handläggare/Förvaltning Göran Carlsson Kommunstyrelsens förvaltning	Datum 2011-02-16

Befolkning

Den 31 dec 2009 bodde 8 564 inv i berörda områden, varav 3 803 i småtätorter och 4 761 på landsbygd. Det är knappt 16% av kommunens befolkning. Befolkningsutvecklingen har sammantaget varit sämre än i kommunen som helhet under 2000-talet, vilket belyses av nedanstående exempel.

- Befolkningen har sedan millennieskiftet minskat i landsbygd och småtätorter med 149 personer (- 1,7 %). I Trollhättans tätort har befolkningen under samma tid ökat med 2 158 (4,9%) och totalt i kommunen har befolkningen ökat med 1994 personer (3,8%).
- Ser man endast till åldersgruppen 0-15 år har minskningen i landsbygd och småtätorter varit hela 422 personer (- 20,2%). Den andel av befolkningen som är 0-15 år har minskat från 24,0 % till 19,5 % i landsbygd och småtätorter och från

 Trollhättans Stad	Dokumentbeteckning SERVICESTRATEGI	Dnr KS2009/661
Antaget av/Ansvarig Kommunstyrelsen 2011-02-16	Handläggare/Förvaltning Göran Carlsson Kommunstyrelsens förvaltning	Datum 2011-02-16

19,5 till 18,2 % i Trollhättans tätort. I kommunen som helhet har motsvarande minskning varit från 20,3 till 18,4 %.

- Alla delar av landsbygd och småtätorter förutom Edsvid och Sjuntorps tätort har sammantaget haft ett negativt flyttnetto för perioden sedan millennieskiftet. Totalt har man på detta vis förlorat ca 210 personer. Det är 2,4 % av befolkningen. Dock har det sammantaget varit fler som fötts än som avlidit vilket dämpat minskningen och i vissa fall inneburit att invånarantalet vuxit. Totalt i kommunen var såväl flyttnetto som födelsenetto positiva.

Nedanstående tabell visar befolkningsutvecklingen i berörda områden 31 dec 1999-31 dec 2009.

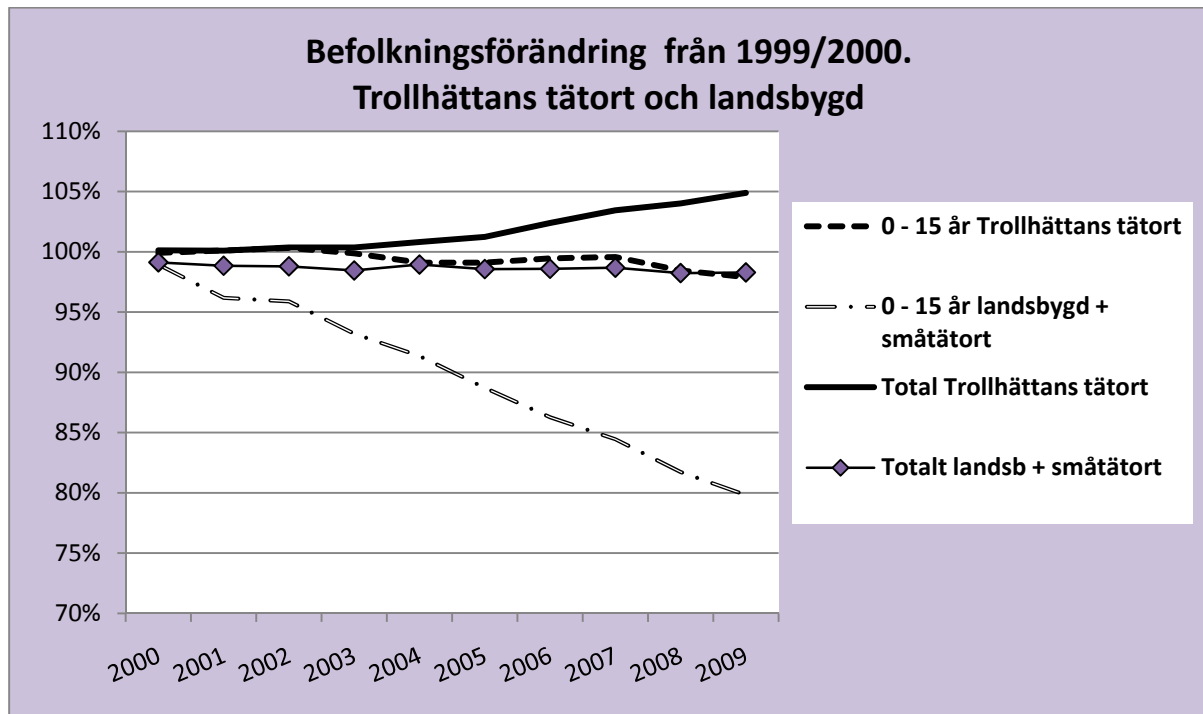
Område	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Edsvid	380	348	349	367	364	373	379	390	388	397	388
N Björke	535	545	525	545	538	532	535	539	558	530	545
Åsaka	1363	1357	1361	1350	1348	1359	1363	1343	1316	1300	1292
Gårdhem-Velanda	1738	1763	1760	1765	1762	1763	1759	1774	1798	1791	1774
Upphärad	1274	1243	1248	1255	1241	1226	1200	1199	1213	1218	1215
Fors-Rommele*	3166	3136	3134	3107	3081	3130	3114	3106	3081	3093	3119
Lagmansered	257	245	235	219	244	238	238	239	244	230	231
Summa landsbygd	8713	8637	8612	8608	8578	8621	8588	8590	8598	8559	8564

Ser man till antalet barn och ungdom blir bilden dystrare. På grund av att antalet födda barn minskade efter en baby-boom omkring 1990 har antalet invånare i åldrarna 0-15 år blivit färre överlag i Sverige på 2000-talet. Så har även skett i Trollhättans tätort men i betydligt mindre grad än i kommunens övriga delar. Antalet invånare i åldrarna 0-15 år har minskat med drygt 20 % i landsbygd och småtätort. Motsvarande minskning i hela Trollhättans tätort har varit ca 2 % och totalt i kommunen som helhet 5,6 %.

En förklaring till skillnaden ligger i att bostadsbyggnationen varit så begränsad i landsbygd delen. Endast ca 115 av de totalt ca 1570 bostäder som tillkommit i kommunen sedan år 2000 har tillfallit landsbygd eller småtätorter enligt tillgängliga siffror. Detta har medfört att återväxten av barnfamiljer inte kunnat uppväga den minskning som följer av att de tidigare stora barnkullarna blir äldre.

Diagrammet nedan jämför den relativa befolkningsutvecklingen hittills under 2000-talet för landsbygd/småtätort och Trollhättans tätort vad avser totalbefolkningen och åldrarna 0-15 år. Värderna över 100% innebär en ökning i förhållande till millennieskiftet och värden under 100% innebär en minskning.

 Trollhättans Stad	Dokumentbeteckning SERVICESTRATEGI	Dnr KS2009/661
Antaget av/Ansvarig Kommunstyrelsen 2011-02-16	Handläggare/Förvaltning Göran Carlsson Kommunstyrelsens förvaltning	Datum 2011-02-16

Befolkningsprognos

Trollhättans prognos 2010-2020 förutsätter att även delar av landsbygden och vissa småtätorter får del i kommande bostadsbyggnation. Det gäller områden som är upptagna i kommunens Översiktsplan från 2003, främst områden i Gärdhem (mellan Sjuntorp respektive Velandå och Trollhättans tätort) samt Upphärads tätort. Prognosen förutsätter även en viss byggnation i övriga småtätorter. Denna byggnation skulle innebära ett befolkningstillskott i dessa områden och en sammanlagd ökning för de delar av kommunen som finns utanför Trollhättans tätort. Om inte bostadsbyggnationen blir betydligt mer omfattande i landsbygd och småtätorter än den varit hittills under 2000-talet visar beräkningarna på en framtida befolkningsminskning i dessa delar av kommunen, såväl totalt som för barn- och ungdomsåldrarna. Dessa siffror motiverar att utvecklingen av kommunens landsbygd och småtätorter uppmärksammas.

Sysselsättning

Av de 30 375 personer (från 16 år och uppåt) som enligt SCB:s statistik hade sin arbetsplats inom Trollhättans kommun år 2007 arbetade 1 123 på landsbygden eller i småtätorterna. Antal sysselsatta (dagbefolkning) i dessa områden har sedan 1999 sammantaget ökat med drygt 110. Dock finns på vissa håll minskningar såsom i Sjuntorpsområdet. Totalt i kommunen har antalet sysselsatta minskat med mer än 200 personer. De mest förekommande näringsgrenarna på landsbygd och i småtätorterna år 2008 var utbildning, vård- och omsorg samt byggverksamhet. De näringsgrenar som ökat mest är utbildning, byggverksamhet samt finans- och

 Trollhättans Stad	Dokumentbeteckning SERVICESTRATEGI	Dnr KS2009/661
Antaget av/Ansvarig Kommunstyrelsen 2011-02-16	Handläggare/Förvaltning Göran Carlsson Kommunstyrelsens förvaltning	Datum 2011-02-16

företagstjänster. De som minskat mest är vård- och omsorg samt jord- och skogsbruk.

Förvärvsfrekvensen på landsbygd och småtätort, d v s den andel av de boende som förvärvsarbetar, har för åldrarna 20-64 år ökat från 80% till 84 % under 2000-talet. Denna siffra är betydligt högre än för kommunen som helhet. Även det absoluta antalet förvärvsarbetande har ökat, nämligen med 179 personer. Här inräknas de som arbetar på annan ort.

Arbetslösheten var år 2010 i allmänhet mindre på landsbygd och i småtätort än i kommunen som helhet. Vid millennieskiftet fanns inte denna tydliga skillnad. Avstånden är förhållandevis korta i Trollhättans kommun. Det är därför möjligt att bo kvar på landsbygd och i småtätorter om man har arbete i centralorten eller annan kommun. Tillgång till bil är dock ofta en förutsättning.

Nedanstående tabell med siffror från 2008 visar antal arbetsplatser och förvärvsarbetande samt in- och utpendling till och från respektive områden.

Område	Antal sysselsatta (dagbefolkning)		Antal förvärvsarbetande (nattbefolkning)		
		Därav: bor i annat område		Därav: arbetar i eget område	arbetar i annat område
Edsvid	47	29	197	18	179
N Björke	32	12	255	20	235
Åsaka	185	92	656	93	563
Gårdhem-Velanda	234	132	950	102	848
Upphärad	133	44	631	89	542
Fors-Sjuntorp-Rommele	463	214	1524	249	1275
Lagmansered	29	13	115	16	99
<i>Summa landsbygd</i>	<i>1123</i>	<i>536</i>	<i>4328</i>	<i>587</i>	<i>3741</i>

Serviceutbud

Inga stora förändringar i serviceutbudet har ägt rum på landsbygden eller i småtätorterna under 1990- och 2000-talen, dock har vissa nedläggningar skett. Nedanstående tablåer visar dels de förändringar som skett sedan 1994 och dels förekomsten av viktiga former av serviceutbud i de olika områdena år 2009.

 Trollhättans Stad	Dokumentbeteckning SERVICESTRATEGI	Dnr KS2009/661
Antaget av/Ansvarig Kommunstyrelsen 2011-02-16	Handläggare/Förvaltning Göran Carlsson Kommunstyrelsens förvaltning	Datum 2011-02-16

Utbud	Tillkommit 1994-2009	Försvunnit 1994-2009
Dagligvaruaffär		N Björke, Gärdhem
Bensinstation		Upphärad
Postservice	Upphärad	
Bankservice		Sjuntorp
Vårdcentral		
Skola/förskoleklass		N Björke
Förskola	N Björke, Åsaka	
Fritidshem	N Björke, Åsaka, Gärdhem, Upphärad	
Servicehus/äldreboende		
Gruppbestäder övrigt		
Kollektivtrafik arbetsresor		
Fritidsgård		
Elljusspår		
Idrottslokal/Gymnasiksal		

Utbud	Gärd- hem	Norra Björke	Åsaka	Lagman -sered	Upp- härad	Sjuntorp, Fors, Rommele	Edsvid
Dagligvaruaffär			X		X	X	
Bensinstation	X		X			X	
Postservice						X	
Bankservice							
Vårdcentral						X	
Skola/förskoleklass	X		X		X	X	
Förskola	X	X	X		X	X	
Fritidshem	X	X	X		X	X	
Servicehus/äldreboende			X			X	
Gruppbestäder övrigt	X		X			X	
Kollektivtrafik arbetsresor	X		X	X	X	X	
Fritidsgård	X		X		X	X	
Elljusspår					X	X	
Idrottslokal/Gymnasiksal	X	X	X		X	X	

 Trollhättans Stad	Dokumentbeteckning SERVICESTRATEGI	Dnr KS2009/661
Antaget av/Ansvarig Kommunstyrelsen 2011-02-16	Handläggare/Förvaltning Göran Carlsson Kommunstyrelsens förvaltning	Datum 2011-02-16

DEL V

DAGENS SAMVERKANSFORMER I TROLLHÄTTAN OCH EXEMPEL FRÅN ANDRA DELAR AV LANDET

Dagens samverkansformer mellan Trollhättans Stad och lokala aktörer

Som framgår nedan sker idag samverkan främst genom att Trollhättans stad upplåter lokaler för föreningslivet eller andra aktiviteter. På så sätt ökar befolkningens möjlighet att utöva sina intressen och verksamheter.

Här har samverkansformerna listats efter förvaltning.

Utbildningsförvaltningen

- Uthyrning av matsalar, klassrum etc till möten, kurser m m.

Omsorgsförvaltningen

- Uthyrning av omsorgens lokaler till möten, kurser, fotvård, hårvård etc
- Inhyrning av lokaler från t ex FuB för dagverksamhet
- Samverkan med affärer vid inköp av mat till boendena
- Inköp i närbutiker tillsammans med vårdtagare

Kultur- och Fritidsförvaltningen

- Uthyrning av gymnastiksalar till idrott
- Skötselavtal med föreningar för anläggningar
- Brukar drivna fritidsgårdar

Miljöförvaltningen

- Skötsel av naturreservat och dylika skyddsvärda områden

Ett syfte med servicestrategin är att den ska bilda grund för ett öppet, lyhört och konstruktivt arbetssätt som kan leda till att fler samarbetsformer tillkommer och utvecklas.

Exempel från andra delar av landet

Det finns många exempel runt om i Sverige på hur man försöker, med skiftande framgång, vända trenden i avfolkningsbygder. Genom konferenser och skrifter har bl a Konsumentverket och Glesbygdverket visat på goda exempel från olika håll i landet som kan verka idégivande och inspirerande.

I vissa fall kan sådana erfarenheter vara tillämpbara även hos oss i samråd med representanter för bygdens folk. Inriktningen skall vara att hitta sätt att upprätthålla ett serviceutbud, kanske även tillskapa nya, genom samverkan mellan offentlig och privat service.

 Trollhättans Stad	Dokumentbeteckning SERVICESTRATEGI	Dnr KS2009/661
Antaget av/Ansvarig Kommunstyrelsen 2011-02-16	Handläggare/Förvaltning Göran Carlsson Kommunstyrelsens förvaltning	Datum 2011-02-16

Exempel på åtgärder kan vara

Upphandlingsprojekt. Kommunens lagliga möjligheter att göra lokala inköp klarläggs och upphandlingförfarandet anpassas i syfte att underlätta för lokala leverantörer att delta.

Stimulera *kombinationsföretagande och fler sidoverksamheter*, t ex affär+post+uthyrning etc. Utreda förutsättningarna för en affär att bli lokalt servicecentrum.

Kommunala fastighetsköp för att underlätta samordning av verksamheter

Upprätta *samarbetsavtal med föreningar*: lokalt skötselansvar för grön- och naturområden, fritidsanläggningar, lekplatser, motionsspår etc, ungdomsverksamhet och lokala utvecklingsgrupper, vård av respektive ords centrum och allmän mark

Marknadsföra orterna, t ex lediga tomter för bostäder och verksamheter. Använda internet. Upprätta en marknadsplan i samråd med representanter för lokalbefolkningen.

Vara aktiv i *dialogen med lokala utvecklingsgrupper* och företagare, t ex genom regelbundna mötet och företagsbesök.

Använda IT för att bredda utbudet av utbildningsmöjligheter för landsbygdsbon.

Verka för att möjliggöra *distansarbete och distansstudier via IT*.

Utveckla *väntjänst, anhörig- och närståendestöd* tillsammans med föreningar.

Undersöka möjligheterna till *EU-finansierade projekt*

Undersöka landsbygdsbornas *inköpsvanor* och synpunkter/förslag på befintlig affär.

Upprätta en *lokalbehovsplan* för landsbygden i samråd med representanter för de boende.

Inrätta ett *kommunalt bidrag för landsbygdsutveckling*.

En del av ovanstående finns redan i vår kommun, annat är av olika skäl inte relevant för oss. *En del av uppdraget är att få fram fler idéer för samverkan.* Det kan ske genom dialogen under arbetets gång och genom att uppdragets slutprodukt, servicestrategin, skall dokumentera ett synsätt och ett arbetsätt som syftar till att stimulera idéer på detta område.

DEL VI

ANDRA AKTUELLA PROJEKT FÖR ATT UTVECKLA LANDSBYGDEN OCH SMÅTÄRTORNA

Goda idéer och förslag för att utveckla landsbygden kräver givetvis resurser för att kunna genomföras. Genom olika projekt har EU, svenska staten och regionala organ anslagit medel så att de boende på landsbygd och i småtätorter framöver skall kunna få del av finansieringsstöd och annat stöd. Här nedan finns tre exempel på sådana projekt.

 Trollhättans Stad	Dokumentbeteckning SERVICESTRATEGI	Dnr KS2009/661
Antaget av/Ansvarig Kommunstyrelsen 2011-02-16	Handläggare/Förvaltning Göran Carlsson Kommunstyrelsens förvaltning	Datum 2011-02-16

Leader Göta älv

Under åren 2007 och 2008 har Leaderprojektet Göta Älv startat upp. Det består av Ale och Lilla Edets kommuner, de delar av Trollhättans kommun som ligger utanför Trollhättans tätort samt de delar av Vänersborgs kommuns Västgötadel som ligger utanför Vänersborgs tätort.

Syftet med ett Leaderområde är att med stöd av lokal kunskap och lokalt engagemang uppnå utveckling av landsbygden. En s k LAG-grupp (av engelskans Local Action Group) bildas som en särskild form av lokalt partnerskap mellan ideell sektor, offentlig sektor och privat sektor. Tillsammans beslutar LAG-gruppen om och genomför projekt. Leader-metoden har funnits inom EU sedan 1991. Genom detta system kan landsbygdsområdena tillföras resurser för projekten från EU, svensk offentlig sektor samt från privat sektor.

Den övergripande visionen för Leader Götaälv är att skapa ekonomisk tillväxt och därmed arbetstillfällen. Detta leder i sin tur till att folk har möjlighet att bo kvar samt att möjligheterna till en större inflyttning underlättas. Syftet med Leader sammanfaller nära med servicestrategin. Därför har, utöver arbetsgruppen, även Torvald Brahm på Trollhättans näringslivskontor, som är Trollhättans Stads Leader-representant, deltagit i arbetet med servicestrategin.

Regionalt landsbygdsprogram

I landsbygdsprogram för Sverige 2007-2013 har anslagits totalt 5 miljarder kr per år under programtiden. Landsbygdsprogrammen finansieras ungefär till hälften av EU och till hälften nationellt. Från dessa medel kan företag och föreningar på landsbygd och i småtätorter söka stöd. Det övergripande målet är att främja en ekonomiskt, ekologiskt och socialt hållbar utveckling av landsbygden.

Länsstyrelsen i Västra Götaland har utarbetat en genomförandestrategi för hur programmets insatser ska tillämpas i vårt län. Leaderprojekten ingår som delar av landsbygdsprogrammen vid sidan av andra insatsmedel som främjar jord- och skogsbruk, miljö, sysselsättning, diversifiering och livskvalitet på landsbygden.

Regionalt serviceprogram

Under år 2009 har Västra Götalandsregionen, i likhet med andra regionala organ i landet, på regeringens uppdrag påbörjat arbetet med ett regionalt serviceprogram för perioden 2010-2014. Bakgrunden är den försämring av tillgängligheten till kommersiell och offentlig service som pågår runt om i landets landsbygder och småtätorter. Programmen syftar därför till att upprätthålla tillgänglighet till servicen i dessa områden.

Riksdagen har anslagit 47 miljoner för vidare regional fördelning. Förutsättningar för att utveckla samordnad service och lokalt anpassade lösningar ska särskilt beaktas i analysen liksom drivmedelsförsörjning och tillgänglighet för funktionshindrade. Syftet

 Trollhättans Stad	Dokumentbeteckning SERVICESTRATEGI	Dnr KS2009/661
Antaget av/Ansvarig Kommunstyrelsen 2011-02-16	Handläggare/Förvaltning Göran Carlsson Kommunstyrelsens förvaltning	Datum 2011-02-16

ansluter nära till Trollhättans servicestrategi. Därför har det varit angeläget att stämma av och samråda med ansvariga på regionen under arbetets gång.

Del VII

GENOMFÖRANDE, UPPFÖLJNING OCH FORTSATT ARBETE

Förslagen i strategin fördelas bland förvaltningarna efter ansvarsområde. En motsvarande fördelning görs även av de synpunkter som kommit in under remissomgången. Det förutsätts således att berörda nämnder, förvaltningar och kommunala bolag efterlever strategin och utreder förutsättningarna för att uppfylla inkomna önskemål och synpunkter.

Fyra år efter det att kommunstyrelsen antagit servicestrategin, d v s under nästa mandatperiod, skall en uppföljning göras av strategins formuleringar. Uppföljningen skall även göras av de övriga synpunkter och förslag som kom in under remissomgången.

I samband med att kommunstyrelsen beslutar om strategin ska även frågan om ytterligare steg i arbetet med landsbygdsfrågorna behandlas. I ett eventuellt sådant arbete bör samordning ske med Västra Götalandsregionens genomförande av det regionala serviceprogrammet.